

## KOOLIBRI UUDISED NÜÜD ÕPETAJATE LEHES!

Koolibri Uudiste esimene number ilmub iseseisva lehenä. Alates teisest numbrist ilmutame end neli korda aastas Õpetajate Lehe vahel. Püüame lehes alati avaldada mõne üldhariva artikli oma autorilt, ilmunud teoste arvustusi ning reklaami, uudistada maailmas toimuvat ja tutvustada lähituleviku projekte.

Lähenev jõuluaeg on tänaseks jõudnud juba ilmselt igäihe süda-

messe. Joulud ja uusaasta on aeg, mil vaadatakse tagasi lõppevale aastale ning tehakse plaane järgmiseks.

Ka sel aastal alustasid kümned tuhanded õpilased üle terve Eesti õppeaastat Koolibri õppekirjandusega. Lisaks õpikutele-töövihikutele on laste ning õpilasteni jõudnud mitmed lasteaiaraamatud, huvitavad ja õpetlikud teatmeteosed ning aimekirjandus, mille põhjal valmi-

vad koolides referaadid, millest on abi koolitundideks valmistumisel või mida on lihtsalt mõnus lugeda ja uurida. Sedasama soovime Eesti lastele pakkuda ka järgmisel aastal.

Kuigi lähenemas on jõulud ja uusaasta, käib kirjastuses igapäevane hoogne töö. Võtame kokku koolide tellimused ja paneme paika järgmiseks õppeaastaks väljaantava õppekirjanduse tiraažid. Laekuvad uute

õpikute ja töövihikute käsikirjad, korraldame nende retsenseerimist ja toimetamist, kujundamist ja küljendamist. Lõpujärgus on uue aabitsa katsetamine koolides.

Meie töökas pere soovib teile rahulikku ja mõtlikku jõuluaega, edukat ja õnnelikku uut aastat ning oht-ralt uusi teadmisi raamatutest, mis harivad!

*Teie KOOLIBRI*



**See reisijuht** aitab teil oma Peterburi-külastust maksimaalselt nautida, sest sisaldab nii asjatundlikke soovitusi kui ka täpset praktilist infot.

**Teretutus Peterburiga** asetab linna geograafilise, ajaloolise ja kultuurilise konteksti ning lisab ajateljel lühiülevaate Vene valitsejatest ning olulisematest ajaloosündmustest.

**Peterburi kiirpilgul** annab kiirustavale külastajale ülevaate linna kõige tähtsamatest vaatamisväärsustest.

**Peterburi piirkonniti** tutvustab kaartide, fotode ja illustatsioonide abil juba kõiki olulisemaid huviväärsusi kahes grupis: need, mis asuvad kesklinnas, ja need, mis jäävad kaugemale. Soovitatud jalutuskäikudel saab tutvuda kanalite ja saartega.

**Peterburi ümbrus** kirjeldab vaatamisväärsusi, mis eeldavad ühe- või kahepäevaseid ekskursioone.

Soovitusi hotellide, restoranide, poode ja meelelahutuse kohta leiab **Reisija teatmikust**.

**Ellujäämisõpetus** annab nõu igas valdkonnas: liiklusest ja telefonidest isikliku turvalisuse ja terviseriskideni.

## MOTIVATSIOON ÕPETAJATÖÖS

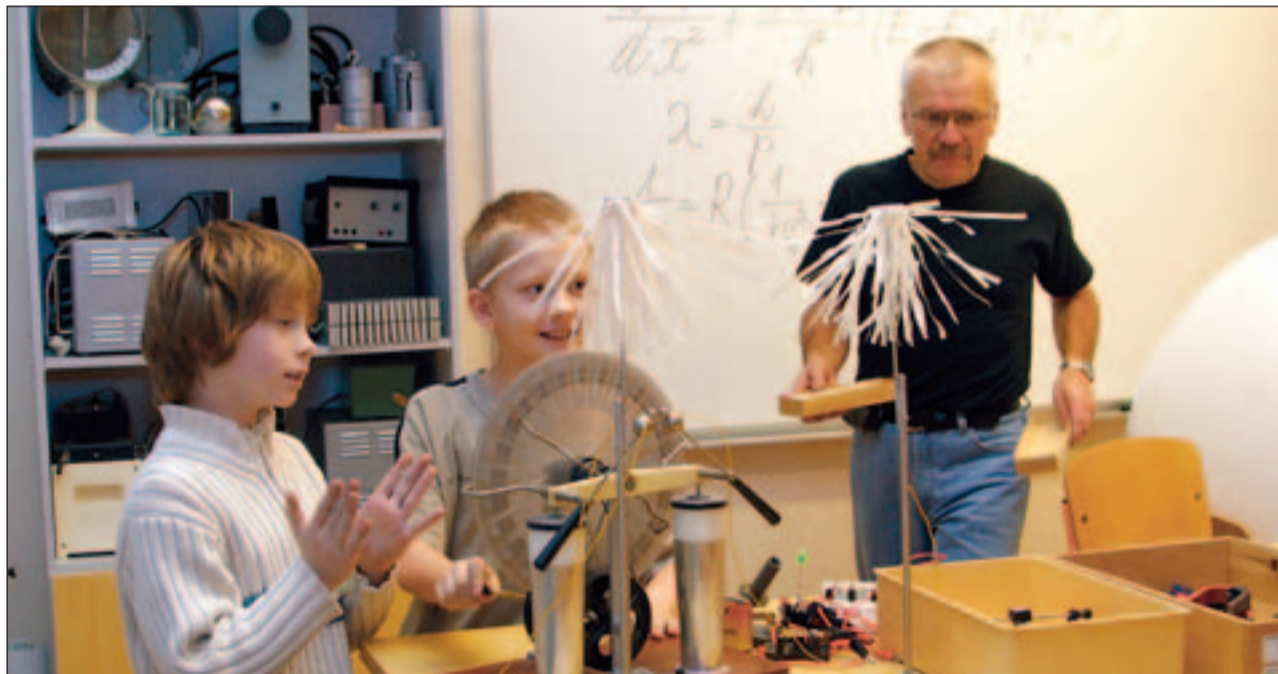
Õpetajaamet nagu paljud teisedki on seotud intensiivse suhtlemise ja konfliktide lahendamise, pideva enesetäiendamise vajadusega. Selle poolest on ametid võrdsed. Siiski saab õpetajatöös välja tuua olulise erinevuse – see jätkub ka pärast ametlikku tööpäeva, vabal ajal. Järgmise päeva tundide ettevalmistamist ei saa lükata ülehomslele, paratamatult tuleb selleks kohe aeg leida ja leitaksegi.

On pedagooge, kes oma töö üle ei kurda ja teevad seda suure entusiasmi, kuid vähe pole ka neid, kes upunud rutiini ning kelle taluvuslavi on igasuguse koormuse suhtes madalaks muutunud. Lisaks võib tõsine pühendumine tööle tuua probleeme isikliku eluga seotud kohustuste täitmisel või pigem mittetäitmisel. Niisiis tundub, et ühel momendil saab nii töös kui ka eraelus oluliseks küsimuseks motivatsiooni loomine ja hoidmine.

Psühholoogias mõistetakse motivatsiooni teatud jõu või ajendina, mis paneb inimese tegutsema ning mille taset saavad mõjutada nii inimene ise kui ka teised. Huvi selle teema vastu kasvab tavaliselt just siis, kui tunnetatakse suutmatust pühenduda konkreetsete (töö)ülesannete lahendamisele või kaob tahe liikuda seatud eesmärkide suunas.

Motivatsioonipuuduse ilminguid on ka vastumeelsus tegelda uute ülesannetega. Nende olulisust võidakse küll mõista, kuid nad nõuavad lisatööd ja -pingutust ning emotsionaalne taust hakkab pidurdama konkreetseid samme lahenduste leidmiseks. Niisuguse tüüpilise pingutamist eeldava olukorrana saab vaadelda kohustuslike muutuste juurutamist, mis õpetajatöös tähendaks õppematerjalide ümbertegemist, uute või seni harva kasutatud õppemeetodite rakendamist jpm.

Olgu kõne all töö või isiklik elu, motivatsioonipuudusest tekkiv tunne pole meeldiv. Rahulolematust ku-



*Õpetajat motiveerivad laste rõõmsad näod ning kaasaegsed õppevahendid.*

juneb veelgi sügavamaks, kui puudub ülesande selgus või sobiv tegevusplaan, eriti aga siis, kui ebasoodne on ka üldine kontekst. Näiteks on ka üldine kontekst. Näiteks kui senised tähelepanekud kinnitavad, et pingutustele vaatamata ei muutu lõppkokkuvõttes midagi ning aega ja raha (miks mitte ka tervist) kulutatakse asjatult. Seega – ülesandeid tajutakse mõttetutena, samal ajal kui väline surve midagi muuta jätkub.

Õpetajate arusaamises uuenduste kasulikkusest pole mõtet kahelda. Pigem on vastuseisu põhjused muus. Seega võiks asetada rõhu küsimusele, kuidas ennast motiveerida, kui on kujunenud teadmine, et lisapingutus on vajalik.

Motivatsioonipuuduse põhjused võivad tuleneda nii isikust endast kui ka situatsioonist, nagu juba viidatud. Näiteks saab inimese vajadusi, soove ja eesmärke vaadelda teatud elusituatsiooni taustal. Mõte, et alles hiljuti koostatud õppematerjalid tuleb vaba aja arvelt ümber teha, võib tekitada küsimuse, kas saavutatav tulemus on ikka parem. Kui lisada ka

eraelulised aktuaalsed probleemid, pole raske mõista vähest entusiasmi. Madala motiveerituse juured võivad ulatuda nii elu prioriteetide küsimiseni kui ka peegeldada aktivatsiooni-taseme perioodilisi kõikumisi.

Küsimusele, kuidas oma käitumist ühel või teisel juhul suunata, võib anda vastuse osutamine konkreetsetele tagajärgedele või seostele ja välistele motivaatoritele. Ehkki ei saa alahinnata teisi inimesi meie käitumise mõjutajatena ega ka väliseid tasusid, tuleks antud juhul rohkemgi rõhutada isiklikku vastutust motivatsiooni tõstmisel. Isikliku vastutuse tundmine sobivate strateegiatega otsimisel ja nende pidev kasutamine võimaldab olla osaliselt sõltumatu välistest tasudest.

Pedagoogitöös peab säilitama huvi õpetatava vastu ning avatuse uue suhtes. Kuigi ka nii ei garanteerita alati õpilaste süvenemist ainesse, tundub see olevat eeltingimus. Aktivatsiooni tõstmisel võiks tuletada meelde põhjusi, miks sai valitud õpetajakutse, missugused on selle

põnevad küljed ja rahulolu tõstvad elamused. Võimalik, et argipäeva pinges on positiivsed kogemused sára kaotanud.

Motivatsiooni kõikumised on inimesse tegelikult kodeeritud. Seega tuleks suunata oma pilk enda analüüsimisele ning endas lahenduste leidmisele. Probleeme pole võimalik vältida ja üldised ühiskondlikud muutused jõuavad varem või hiljem ka koolikeskkonda. Universaalseid käitumisjuhiseid pole siin võimalik anda, iga inimene ja situatsioon vajab erinevat lähenemist. Kuid üht konkreetset nõu annaksin siiski: tuletage meelde, miks soovitate õpilastele pidada õppimist vajalikuks. See kehtib ka õpetajate puhul!

*KATRIN KULLASEPP*

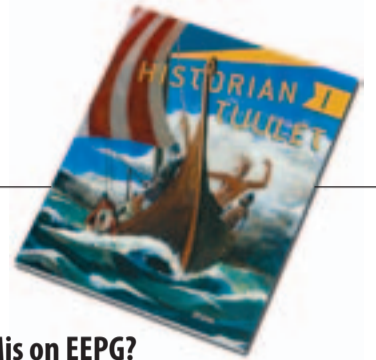
*Katrin Kullasepp töötab Tallinna Pedagoogikakoolis lektorina. Koos Helve Saadiga on ta gümnaasiumi psühholoogiakursuse töövihiku ning õpetajaraamatu autor.*



Autor jätkab nutikatele küsimustele arukate vastuste andmist: populaarsetele aimeramatutele **“Teadus argielus”** ja **“Looduse mõistatused”** lisandub **“Tehnika”**.

Mis on arvutiviirus? Kuidas liigub eskalaator? Miks soojendavad mikroalained toitu? Need on mõned 150-st küsimusest, mida sa endale esitad ja millele sageli keegi vastata ei oska. Käesolevast raamatust leiad oma küsimustele vastused.

Põnevate värvifotode, jooniste ja humoorikate illustatsioonide kaabil avastad imetlusväärse tehnika maailma.



## TOP 20



**1**  
Enn Veskimägi,  
Hele Pärn, Leeni Simm  
**Vene-Eesti, Eesti-Vene**  
taskusõnastik



**2**  
Juhan Maiste  
**Eesti. Estonia. Estland**



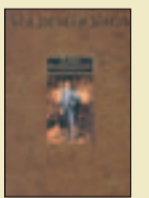
**3**  
Viktor Masing  
**100 tavalisemat taime**



**4**  
Antonie Marquardt,  
Birgit Rieger,  
Petra Springer  
**Sa oled nii ilus**



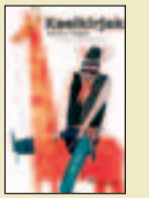
**5**  
**Minu esimene raamat**



**6**  
Voldemar Vaga  
**Üldine kunstiajalugu**



**7**  
Autorite kollektiiv  
**Karupoeg**  
Viktor ja muud  
loomad



**8**  
Piret Voolaid  
**Kaelkirjak akna taga**



**9**  
Rainer Köthe  
**Looduse mõistatused**



**10**  
Beck Ward  
**Kanaema ja**  
tema kolm  
tibukest

## KOOLIBRI FRANKFURDIS



Frankfurdi raamatumessi selle aasta teema oli araabia kirjandus. Messi keskväljakule püstitatud suurtes telkides toimusid kontserdid, pressikonverentsid ja autorite kohtumised lugejatega. Eurooplase jaoks oli see täiesti võõras maailm oma kommete, mõttelaadi ja arusaamadega. Oma-pärane ja huvitav oli araabia muusika oma muusikainstrumentidega. Algul tundus see väga võõrapärane, kuid siiski väga meloodiline ja huvitav. Messi viimasel päeval püüdsin käia ka kirjanike kohtumistel lugejatega, et veidigi paremini mõista nende elu-olu, probleeme, islamit. Tõdesin taas kord, et tegemist on hoopis teistsuguse maailmaga, millest me teame vähe või üldse mitte midagi. Oleme olnud ikka väga Euroopa-kesksed.

Kui 1988. aastal anti Nobeli kirjanduspreemia egiptlasele Naguib Mahfuzile, imestati Euroopas selle üle väga, enamik inimesi ei olnud seda nime kuulnudki. Pealegi selgus, et tema teosed olid ilmunud vähemalt viies erinevas kirjaviisis. 22 riigis on araabia keel riigikeeleks, aga need riigid on väga erinevad olenevalt seal valitsevast islami vormist.

Teen lühiülevaate ajalehest „Zeit-literatur“, mis anti välja Frankfurdi messiks ja kus tutvustatakse araabia kirjanikke ja nende teoseid.

Eurooplaste arusaamad idamaadest pärinevad põhiliselt tuhande ja ühe öö lugudest, kus veedetakse mõnusalt aega haaremis vesipiipu popsides ja kõhutantsu nautides. Kui Lääne kirjastused on avaldanud mõne araabia kirjaniku teose, siis tavaliselt on kaanepildiks valitud ikka kas palmid, kaamelid või pearätikuga naised, vaatamata teose sisule, mis võibki jääda eurooplastest lugejale mõistatuseks.

Lääne inimeste silmis on tegu igas suhtes mahajäänud, traditsioonidest viimase võimaluseni kinni pidava maailmaga, kus püütakse edutult

kohaneda moodsa ajaga. Uskumatu, aga tõsi – eurotsentristide ja radikaalsete islamistide vaatenurgad on paljudes küsimustes lähedased. Mõlemad on veendunud, et araabia maailm ei ole võimeline kohandama end euroopalikule mõtteviisile.

### Tsensuur araabia kirjanduses

Tsensuurikomisjon kontrollib teostes esindatud seisukohti sellest vaatepunktist, kas nad ei ole vastuolus tõelise islami arusaamade ja vaadete ega külva riidu islamiusulistega vahel.

Eelmine kümnend oli raamatute keelamise kümnend. Eriti tõsiselt suhtuvad asjasse Al-Azhar'i ülikooli usujüngrid. Iga kodanik võib helistada ülikooli ekspertkomisjoni ja juhtida tähelepanu kahtlastele raamatutele. Nii konfiskeeriti 2002. aasta Kairo raamatumessil rohkem kui tosin raamatut. See ühiskondlik või religioosne tsensuur tekitab hirmu, eriti kui meenutada, et Egiptuses on fundamentalistid juba tapnud kirjanikke.

Samas ei ole olemas kõiki araabia maid hõlmavat ametlikku keelatud raamatute nimekirja, mistõttu ei ole võimalik öelda keelatud raamatute täpset arvu.



Araabia maade tänapäeva suurim poeet Adonis on sündinud 1. jaanuaril 1930. Praegu elab ta New Yorgis. Muuseas, peaaegu kõik kaasaja tähtsamad araabia maailma kirjanikud elavad välismaal. Adonis ei olevat kunagi kirjutanud ühtki luuletust laua taga. Tema sõnul kirjutatakse luulet kogu kehaga, hingamisega, nahaga, verrega, südamega.

### Etel Adnan

Araabia maailm ei ole riikide ühendus, vaid omanäoline maailm. Tänapäeval iseloomustavad seda mobiilsus, inimloomuse nomaadiline iseloom (elades ometi maailma vanimates linnades), kaasasündinud rahutus. Mujal maailmas võivad need jooned olla kriisi sümptomiteks, kuid araabia maailmas on see peaaegu tavaline. Selline ühiskonna paljus, subkultuurid, religioonid, mis on iseloomulik islami usule, on

meie planeedi poliitilisele elule väga tähtis.

Araablase suurim kink maailmale on araabia keel ja kirjandus.

### Habib Tengour

Sündinud Alžeerias, praegu elab Pariisis.

Euroopa on aegade jooksul araablastelt palju õppinud. Kuid see juhtus ammu – aegadel, kui araablased töötasid läbi kreeklaste, hindude, hiinlaste pärandust. Tookord oli Bagdad kosmopoliitne maailmalinn. Selline kuulsusriikas minevik esitab araablasele tänapäeval suuri nõudmisi. Araablastel on raske mõista, kuidas oli võimalik nii järsk ja kiire langus.

Praegu peaksime Euroopalt õppima, kuidas tulla välja identiteedikriisist. Oleme kaotanud orientiiri, oleme killustunud antagonistlikes regionaalsetes vastuoludes.

### Hassan Dawud

Sündinud Beirutis

Kui see küsimus oleks esitatud minu isale või vanaisale, oleksid nad kindlasti andnud konkreetse vastuse. Ja ka mina oleksin oma noorpõlves osanud sellele küsimusele vastata. Ma oleksin rääkinud poeesiast, keelest, kirjandusest, aga mitte ai-

nult, ka meditsiinist, keemiast, algebrast, muusikast ja paljust muustki. Aga praegu ei oska ma selle küsimuse peale midagi tarka kosta. 1840. a lavastas Marun an-Nakash Beirutis esimese näidendi, see oli adaptatsioon Moliere näidendist „Ihnus“. 20. sajandi algul kirjutas Mohammed Hussain Haikal esimese araabia romaani. Mohammed Abdel Wahhab kirjutas 1930. aastatel araabia laulud üles Lääne noodikirjas ja tõi araabia muusikasse Lääne muusikainstrumente.

### Abbas Beydoun

Sündinud Liibanonis

Araabia kultuur jääb igavesti islami mõistmise võtmeks. Islamit saab mõista ainult siis, kui otsida selle juuri araabia ajaloo ja keelest. See oli nii eile ja kehtib ka tänapäeval.

Huvitav on maailm oma mitmekesisuses.

TAAVI TAMMSAAR  
juhtivtoimetaja

### Mis on EEGP?

EEGP (European Educational Publishers Group) on organisatsioon, mille sünniajaks võib lugeda aastat 1991. EEGP liikmeks võib saada üks õppekirjandust väljaandev kirjastus igast Euroopa riigist, hetkel on liikmeid 22. Eestit esindab alates 1996. aastast kirjastus Koolibri.

EEGP on loodud kogemuste ja informatsiooni vahetamiseks eri riikide kirjastuste vahel. Kuigi haridussüsteem, õppekavad ja kultuuriline taust on riigiti erinev, on teistelt siiski üsna palju õppida. Praegu tegeleb organisatsioonis seitse töögrupp: ajaloo, keelte, loodusteaduste, turunduse, teabe- ja sidetehnoloogia, alghariduse ja tootmise töögrupp. Iga töögrupp koguneb paar korda aastas, et arutada liikmetele hetkel kõige enam huvi pakkuvaid küsimusi. Silmaringi laiendab kindlasti ka see, et koosolekuid korraldatakse iga kord erinevas kirjastuses. 2004. a võõrustas Koolibri EEGPi juhatust.

### Parima õpiku võistlus

Igal aastal selgitatakse EEGP liikmete hulgas välja parimad põhikooli ja gümnaasiumi õpikud. Võistluse eesmärk on tutvustada laiemalt Euroopa õpikute „tippe“ ning tunnustada parimaid kirjastusi, autoreid, toimetajaid ja kunstnikke. Sel aastal toimus võistlus viiendat korda, kuid esmakordselt veidi uuenenud reeglitega. Nimelt saatis iga kirjastus seekord võistlustulle kaks raamatut: ühe põhikooli (kuni 13-aastastele õpilastele) ja ühe gümnaasiumiõpiku (õpilastele alates 14. eluaastast). Kirjastus Koolibri osales Tooni Kasesalu 5. klassi vene keele õpikuga „Давайте дружить!“ ning Anu Tootsi 9. klassi ühiskonnaõpetuse õpikuga.

**Põhikooli kategoorias** võitis Frankfurdis peaaühinna Soome kirjastuse Otava 5. klassi ajalooõpik „Historian tuulet“ („Ajaloole tuuled“). Õpiku napp tekst ja mitmekesised illustratsioonid laiendavad ajaloo esimest tutvust tegeva õpilase silmaringi ja on heaks sissejuhatuseks maailma ajalukku.

**Gümnaasiumiõpikutest** osutus teistest paremaks Šveitsi kirjastuse Lehrmittelverlag des Kantons Zürich geograafiaõpik „Europa – Menschen, Wirtschaft, Natur“ („Euroopa – inimesed, majandus, loodus“). Õpik suurendab õpilaste teadlikkust Euroopa mitmekesisusest ja ühtsusest ning tõstab esile inimkonna ja keskkonna vahelised suhted.

Põhjalikum infot EEGP tegevuse kohta leidub nende koduleheküljel [www.eepg.org](http://www.eepg.org).

MAIRE TÄNNA  
reklamijuht

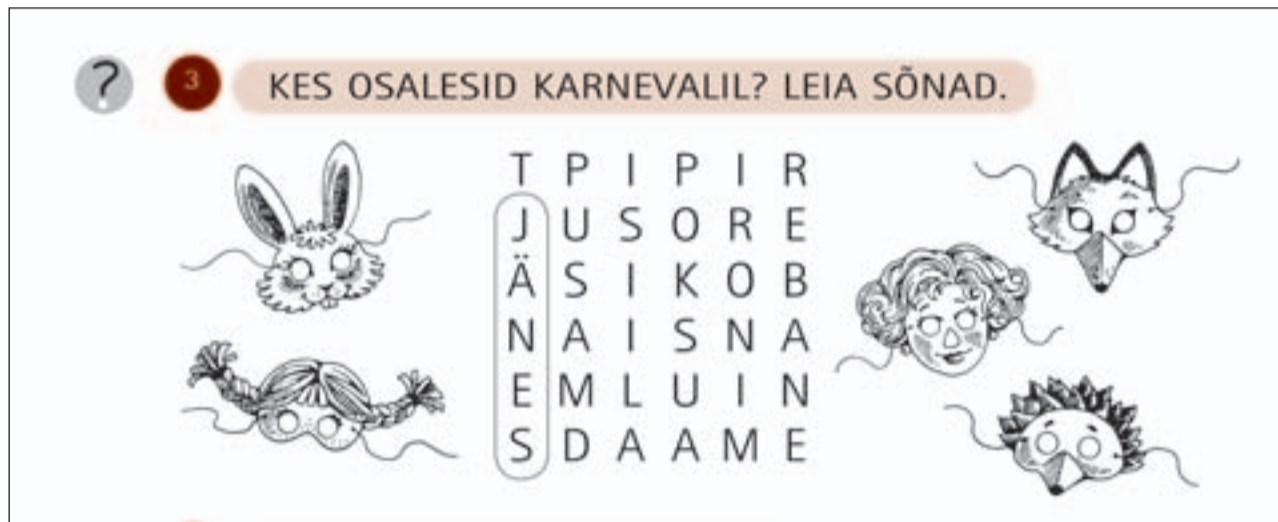
## ME ÕPIME UUEST AABITSAST

Helina ja Jaanus on Aruvälja Lasteaed-Algkooli esimese klassi õpilased. Nad on tavalised toredad maalapsed. Eriiline on see, et nad õpivad liitklassis. Meie kool on tegutsenud peaaegu 20 aastat ning liitklassid on olnud suurema osa sellest ajast meie igapäevane töövorm.

Me oleme õnnelikud, sest meil on korralikult remonditud koolimaja, mida me väga hoiame. Kooliga samas majas on lasteaed, kus lapsed kooliajaks ette valmistatakse. Meil on uhke söökla ja maitsvad toidud. Koolimajas asub raamatukogu, kus lapsed saavad olla nii vahetundide ajal kui ka pärast tunde. Tädi Malle on korraldanud meile palju huvitavaid raamatuüritusi. Me huvitume kõigest uuest ja paremast.

Kirjastuse Koolibri tutvustas valmivat I kooliastme eesti keele komplekti „Ilus emakeel” nii köitvalt, et meiegi otsustasime oma kooli eesti keele õppekomplekti uuendada. Koos viie kooliga saime au osaleda aabitsa ja 1. klassi õpiku katsetamises. Nii me siis koos Helina ja Jaanusega õpime uuest aabitsast. Uue õppekomplekti loomine on tähtis ülesanne mitte ainult kirjastuse ja autorite jaoks, vaid ka meile.

Uues aabitsas on sisukad pildid, mille järgi on võimalik palju jutustada ning toimuvat klassis edasi arendada. Peategelaseks on esimese klassi õppima asuv Jaagup ja tema pere. Et aabitsat läbivaks teemaks on perekond, siis leiavad lapsed palju seoseid oma kodu ja pere tegemisega. Tekstid on erineva suuruse ja erineva värviga. Nii leidub lugemist



Aruküla laste lemmikülesanne.

väga tublile lugejale, aga ka kehemale lugejale. Aabitsas esinev liitsõna märk (looksulg) abistab liitsõna kokkulugemisel. Et meil vajab lugemine veel kõva treenimist, on see märk silmanähtav abilise. Aabitsa tekstidele lisaks on pikemad jutud Jaagupi esimesest koolisügisest, mis aitavad kogu sündmustikust paremini aru saada. Nii tekib tihti tunne, et Jaagup õpib meie klassis või meie Jaagupi omas. Aabits annab põhjust uurida ka gloobust ja maa-kaarti, tuhnida teatmeteostes, lugeda huvitavaid raamatuid. Lisaks aabitsa pereliikmetele ja koolikaaslastele tulevad mängu ka erilised tegelased. Üheks selliseks on onu Heino.

Meie laste lemmikteemaks oli karneval. Seda dialoogi mängiti maha nii vahetundides kui ka pikapäevärühmas. Südantliigutav on ka

Teele sünnipäeva lugu. Jõuluajaks on ootamas jõulunäidend, kus saavad osaleda kõik meie liitklassi õpilased, ning valik jõululuuletusi.

Töövihik on õpetaja suur lemmik. Harjutuste valik on väga mitmekesine: on ühendamist, kirjutamist, nuputamist jne nõudvaid harjutusi. Neid toetavad illustratsioonid on selged ja arusaadavad. Seega on lastel igal sammul võimalik tegelda oma lemmiktegevuse – värvimisega. Toon välja mõned enam meeldinud harjutused: tähreast sõna leidmine ja loendamine, mitu korda seda sõna esineb, sõnale õige algus- või lõputähe leidmine, pildil sõnade värvimine jne. Et liitklassis on suurem osakaal laste iseseisval töö, siis selleks on töövihik küll väga tänuväärne.

Huvi uue aabitsa vastu tunnevad ka teised meie kooli lapsed. Merilin

4. klassist palub sageli luba seda vaadata ning ütleb, et tahaks ise uuesti esimeses klassis olla.

Annelys (3. kl): „Pildid on ilusad.”  
Klaarika (3. kl): „Palju parem kui meil. Räägib inimestest. Nendel on pikad jutud ka.”

Silvia (3. kl): „Mulle meeldib lõpuosa. Pildid on ilusad. Seal on üks vahva luuletus loomade häälsustest.”

Marvi (4. kl): „Lõbusad lood ja töövihik on ka vägev!”

Uus aabits ei ole lihtsalt uus asi meie koolis. Sellega kaasneb ka kirjastuse huvi meie tööde-tegemiste vastu. Täname väga Kadri Haljamaad ja Katrin Kliimaski meeldiva külaskäigu eest! Ka järgmisel aastal õpivad meie esimese klassi lapsed sellest aabitsast.

MERIKE MEIDRA  
Aruvälja Lasteaed-Algkool

## SUURKINGITUS PUUDEGA INIMESTELE KOOLIBRILT

3. detsembril toimus Radisson SAS hotellis rahvusvahelisele puuetega inimeste päevale pühendatud konverents „Võrdsed võimalused puuetega inimestele aastal 2004”.

Kirjastuse Koolibri juhtivoimetaja Kadri Haljamaa andis kirjastuse nimel üle kingituse konverentsist osavõtjatele. Pea kolmsada kohalviibijat said kingituseks Koolibri raamatud „Elu pimedana”, „Elu kurdina”, „Elu ratastoolis” ja „Õpiraskustega lapsed”. Nende raamatute autorid on vastava puudega inimesed, kes julgustavad oma positiivse ellusuhtumisega erivajadustega inimesi ning õpetavad neid oma puudega toime tulema. Samad raamatud saatis kirjastus ka kõikidesse koolidesse, kus õpib erivajadustega õpilasi. Ning veel ligi 1300 eksemplari igast raamatust (kokku 4650 eks) jagab Eesti Puuetega Inimeste Koda laiali puuetega inimeste organisatsioonide kaudu.

Õppekirjandust väljaandva kirjastusena peab Koolibri suurepäraseks kaasava hariduse põhimõtet ning selle raames korraldatavat „Kool kõigile” projekti. Tänu sellele õpib aina rohkem erivajadustega õpilasi tavakoolis. Koolibri on aidanud neid õpilasi vastavalt nende vajadustele kas oma õpikute ja töövihikute valmisfaillidega või muul sobival viisil ning on valmis seda tegema ka edaspidi. Selleks ootab kirjastus teavet abivajajate kohta koolidelt või kohalike omavalitsustelt. Koostöös suudetakse rohkem!

Eesti Puuetega Inimeste Koda on katusorganisatsiooniks 47 puudega inimeste organisatsioonile ja ühendab ca 20 000 puudega inimest üle Eesti.

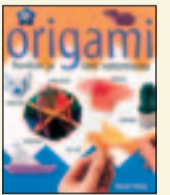
LISSI KURG  
EPIK tegevjuht  
www.epikoda.ee



## TOP 20

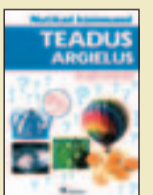
11

David Petty  
Origami



12

Rainer Köthe  
Teadus argielus



13

Kolm pörsakest



14

Autorite kollektiiv  
Hispaania



15

Punamütsike



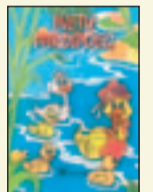
16

Hendrik Relve  
Põlispuud



17

Inetu pardipoeg



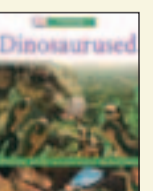
18

Enn Veldi  
Eesti-Inglise sõnaraamat



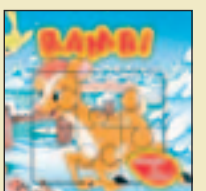
19

Sarah Walker,  
Samantha Gray  
Dinosaurused



20

Bambi



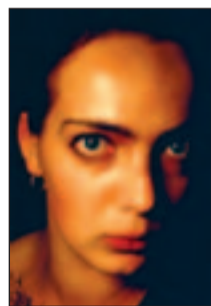
## KUULA!



**Kuku Raadio**  
**"Vahva Raamat"**  
 E 11.10-11.30  
 kordus 19.45-20.00

**100,7** Tallinnas ja Harjumaal  
**100,2** Tartus  
**90,0** Pärnus  
**100,8** Viljandis  
**100,5** Paides  
**100,9** Haapsalus

## INVESTEERING TULEVIKKU



ELIN KARD  
 galerist

Voldemar Vaga keskmise suurusega ehitusploki mõõtu „Üldine kunstiajalugu“ tekitab esmapilgul oma mahukusega hirmu. Esimesed kokkupuuted selle raamatuga, mida järgnevalt meenutan, olid minu jaoks üsna keerulised.

Pea puhta lehena kunstiakademiasse astunule toodi juba esimestest loengutest alates näiteks suurejoonelist ja salapärast teost, ilma milleta tundus edasiõppimine ja eksamite sooritamine suisa võimatu, referaadidki kohustati koostama just selle tarkuseraamatu toel. Suur oli kurvastus, kui selgus, et kooli raamatukogus leidub vaid üks päevinäinud rariteetne eksemplar, mis oli nii läbi

loetud, et olulisimad lehed lausa puudu ja ka paljundusvõimalus võetud. Sestap tuli veeta tunde täiesti mõtetu tegevuse seltsis: kirjutada tarka raamatut leht-lehe haaval ümber.

Mäletan end ka optimistlikult antikvariaatidesse siirdumas, olles naiivse väärhinnangu küüsis, et õppelaenust peaks ju üks Vaga ikka välja tulema ja pisut leivaraha ülegi jääma. Aga võta näpust, pärast lõputuid otsinguid ühes pealinna butiiigis lootust ära heitmas, kutsus antikvaar mind pärast esialgset peaarutut ja pisukest järelemõtlemist poekese taharuumi, kus müügimehe mesimärga kavalusega usalduslikult kinnitas, et tal üks eksemplar ju on, nahkses köites ning kahes jaos ja puha. Ning mis kõige etem, muidu maksab neli tuhat, aga mulle võib kahe ja poolega ära anda küll. Ilmselt ei vaja täpsustamist, miks sedavõrd soodsast pakkumisest siiski loobusin.

Aga kui raamatust endast rääkida, siis kunstiga tutvuse tegemist võiks sealt alustada küll. Ülevaate kiviajast kuni 20. sajandi algupooleni saate nii arhitektuurist, kujutatavast kui ka

tarbekunstist. Väga põhjalikult on üles tähendatud kreeka kunst, samuti Itaaliast pärinev, vahele näpuotsaga Mesopotaamiat, Assüüriat, Iraani ja teist samapalju näiteid hetiididest ja foiniiklastest. Ülimalt põhjalik on ka keskaja kunsti tutvustav osa – eriti gooti kunst, mis jõuab otsaga Soome, Lätisse ja ka kodusse Eestisse. Ei saa salata, et just tänu Vagale võitis gooti kunst omal ajal minu südame ja suure poolehoiu, mis kuidagi ei taha üle minna.

Ilmselt ei ole mõtet raamatu sisukorra üleslugemist siinkohal jätkata – kõik, mis olnud, on ka kirja pandud. Kes tunneb tärkavat huvi eeskätt arhitektuuriajaloo vastu, peaks Vaga endale kindlasti muretsema. Miks ei võiks leida see endale kindla koha ka *Lonely Planeti* reisi juhtide kõrval.

„Üldine kunstiajalugu“ juhendub eeskätt põhjusemõttest, et kunst ja selle ajalugu koosneb teostest, sarnaste teoste kogumist kujuneb kunstivool. Vaga kunsti ülevaade piirdub kunstiajaloo lineaarse jälgimisega läbi teoste nimetamise ja kirjeldamise, jättes kõrvale ühiskonnas samaaegselt toi-

munud muudatused, millest ehk üks või teine kunstiteos võis olla ajendatud, täites kunsti ülesannet väljendada kultuurilisi ja ajaloolisi protsesse antud ajahetkel ja reageerida ning lisada kommentaare ümbritsevale. Kes hindab informatiivset ja ülimalt faktitihedat lugemisvara, sellele on Vaga raamat parim valik.

Siinkohal soovitan paralleelselt Vagaga öökapi hoida Kangilaski „Üldist kunstiajalugu“, kus muutused ühiskonnas kenasti sees, ja jätkulugemiseks Juske, Kangilaski, Varblase „20. sajandi kunsti“. Kui teil pärast neid energia ja huvi kunsti vastu alles, võiksite jätkata Lyntoni „Moodsa kunsti loo“ sirvimisega.

Kokkuvõttes soovitan vaba raha olemasolu korral see raamat ära osta, kuni veel saada on. Sest kätte võib jõuda päev, mil teie lapsed ehk lapselapsed tunnevad samuti soovi või kohustust lugeda Vaga. Nii on see ost otsekui investeering tulevikku, nagu praegu kombeks öelda, sest ei või ial teada, mida härra antikvaar võib tulevikus Vaga väljalunastamise tasuks teilt nõuda.

## Raadio 4

**Raadio 4 – eesti raadio venekeelne programm**  
**"Homniku külaline"**  
 R 9.15-9.30

**94,5** Tallinnas ja Harjumaal  
**94,4** Tartus  
**95,5** Viljandimaal  
**109,4** Ida-Virumaal  
**93,6** Läänemaal  
**93,4** Järva- ja Jõgevamaal  
**104,8** Pärnumaal

## TERVISTAVAD JÕULUD

Õeldakse, et oled see, mida sööd. Õigesti valitud toit parandab tervist, ennetab haigusi ja annab hea enesetunde. Seega on oluline, mida süüa, ja seda rõhutab ka käesolev raamat.

Miriam Polunini „Tervistav toit“ käsitleb konseptiivse ülesehituse juures mitmeid aspekte. Lugemine on hõlbus – teadmised toiduainetest ja tervisest on seotud toiduvalmistamisega. Huvitav on peatükk „Parema tervise nimel“, kus käsitletakse ülevaetlikult terviseprobleeme, rõhutada toiduainete osa nende ennetamisel või leevendamisel.

Retseptid on huvitavad ja mitmekesised. Väga kasulik on info toidu toiteväärtusest, viited terviseprobleemidele, mida toit võib leevendada, ja näpunäited toiduvalmistamiseks. Toiteväärtus on siiski ligikaudne, sõltudes paljudest teguritest. Toodud toiteväärtus annab tervisefännidele võimaluse paremini oma menüüd kombineerida, samuti on abiks kokaks õppijatele.

Valmistasime praktikantide retseptide järgi nii mõndagi toitu, kapsarulle soovitame proovida tervisliku alternatiivina jõuluajal.

## Jaapanipärased kapsarullid

20 g kuivatatud shiitake seeni  
 12 suurt kapsalehte  
 200 g kõva tofut või keedetud tatart  
 250 gr lahjat seahakkliha  
 150 g hakitud rohelist sibulat  
 1 tl seesamiõli  
 2 spl riisiviina või -veini ja 1 tl suhkrut  
 ¼ tl meresoola  
 1 tl suhkrut  
 12 pikka riba porrulauku  
 1 suur viilutatud porgand  
 500 ml köögiviljapuljongit  
 1 spl heledat sojakastet  
 4 keedetud muna  
 serveerimiseks mädarõikakastet ja riisijäädikakastet

Pistke kapsalehed 10 sekundiks keeva vette.

Segage kausis leotatud ja ribastatud seened, seahakkliha, roheline sibul, seesamiõli, riisiviin, sool, pool suhkrut.

Pange igale kapsalehele segu, 2 viilu tofut või 1 lusikatais tatart. Rullige kapsaleht kokku, voltige küljed alla ja siduge porruribaga kinni.

Pange pott porgandiviilud, nende peale rullid. Kuumutage puljong, sojakaste, suhkur peaaegu keemiseni, valage kapsarullidele ja keetke mõõdukal kuumusel 15 minutit. Keetmisel ajal pöörake rulle.

Serveerides kaunistage rullid porganditükide ja keedetud munaga, mädarõikakastme ja magusa riisijäädikaga.



REPRO

Kasutasime savoi kapsast, see on pehmem ja huvitavama välimusega kui tavaline kapsas. Tofu asemel kasutasime keedetud tatart. Tulemus oli veidi teistsugune, kui harjumuspäraste kapsarullide puhul. Kuivatatud seente asemel kasutasi-

me värsked. Lisandina serveerisime pruuni riisi, mis on tervislikum kui valge.

Head isu!

TIINA PARM  
 PIRJE PÄRIMETS  
 Tallinna Teeninduskool

Koolibri Uudiseid annab välja AS Koolibri. Leht ilmub 4 korda aastas. Järgmine number ilmub 1. aprilli 2005. a Õpetajate Lehe vahel.

Projektijuht Katrin Kliimask Kujundaja Tiit Tõnurist  
 Toimetaja Kadri Haljamaa Küljendaja Lauri Haljamaa

www.koolibri.ee

Postiaadress: AS Koolibri, pk 223, 10503  
 Tel. 6 515 300

koolibri@koolibri.ee

